

Vinohradský sbor ČCE Vás zve na koncert

skupiny MUSICA RUSTICA

pořádaný pro obecně prospěšnou společnost Jeden Svět.

Velikonoční příběh v lidových a bratrských písních

který se bude konat v sobotu 31. března od 17:30

v modlitebně vinohradského sboru ČCE

Korunní 60, Praha 2 – Vinohrady

vstupné: 50 Kč studenti, vojsko a penzisté, 90 Kč dospělí, 200 Kč rodiny s jedním až pěti dětmi.

Program.

I. Velikonoční příběh v lidových a bratrských písních

Trudy Páně (moravská lidová ze sbírky F. Sušila)

Utrpení Páně (moravská lidová ze sbírky F. Sušila)

Stojí kostel na skalí (moravská lidová ze sbírky F. Sušila)

Hlas Páně (moravská lidová ze sbírky F. Sušila)

Vesel se této chvíle (nápěv z Rohova kancionálu; 1541)

Nastal nám čas přeradostný (reformovaná píseň; 19. st.)

Kristovo vzkříšení (text z Rohova kancionálu; 1541)

Slavné Kristovo vzkříšení (nápěv i text z Rohova kancionálu; 1541)

Zahrada Boží (moravská lidová ze sbírky F. Sušila)

II. lidové písně o lásce a smrti

Pojeď, chlapče, pojedej domů

Zasazuj, Honzíčku, zasazuj koně

Dorna chodí po louce

Hej, nejezd' Marku

Ach žalude, žalude

Což ten panský mostek prohýbá se

Už se Krumlovském zámeček bourá

Což tak těm zálinskejm

Přeškoda nastokrát, tý krve červený

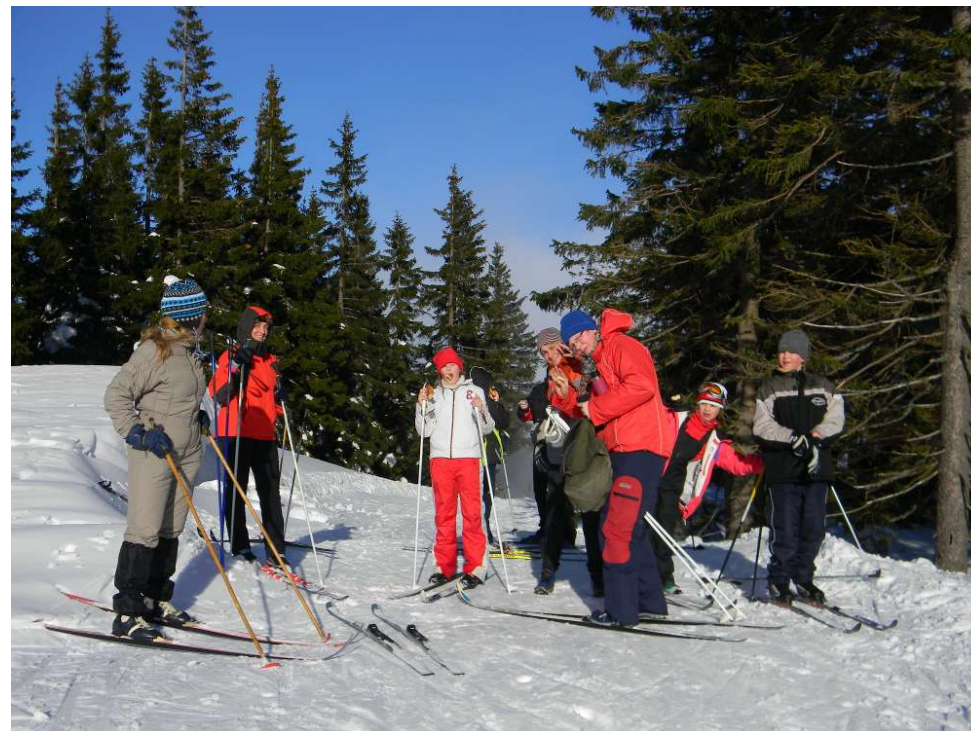
Nezáleží na voráci

Kdo chce býti veselý

Číslo 125/březen 2012

<http://vinohrady.evangnet.cz/hrozen>

Na Černé hoře

Obsah

Jako věřící žijeme mezi dvěma světly	2
Nestačí jen uklidňovat	5
Modlitba	11
Janské Lázně 2012	12
Novinky ve sborové knihovně	13

Jako věřící žijeme mezi dvěma světly

Kázání Ondřeje Koláře na Vinohradech 12.2.2012

Jan 12,35–36 *Ježíš jim řekl: „Ještě jen malou chvíli je světlo mezi vámi. Dokud máte světlo, neustávejte v cestě, aby vás nepřekvapila tma; kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. Dokud máte světlo, věřte ve světlo, abyste se stali syny světla.“ Tak promluvil Ježíš; potom odešel a skryl se před nimi.*

Kdo měl tehdy uši k slyšení, musel porozumět, že Ježíš mluví o své blízké smrti. Ještě malou chvíli je světlo mezi vámi, říká Ježíš. Pak už nebude, zhasne, zmizí. Proto ještě máte šanci se ke světlu přidat, dokud vám svítí a vidíte ho. Pak už ji mít nebudete.

Vzápětí Ježíš skutečně odchází a ukryvá se před zástupem. Na veřejnosti už dál mluvit nebude. Zástupy ho pak uvidí už jen umírat na kříži. Pravda, mnoho důležitých věcí ještě mezitím stačí sdělit soukromě svým učedníkům. Ale toto jsou jeho poslední slova určená celému světu. Něco jako poslední výzva či varování.

Zvykli jsme si nazývat Ježíše světlem, dokonce světlem světa. Už proroci takto hovořili o očekávaném mesiáši. Evangelista Jan si ve světelné symbolice přímo liboval. Proto nás asi zarazí Ježíšova předpověď, že světlo světa jednou nebude. Světlo ozařující cestu každého člověka zcela samozřejmě pokládáme za světlo věčné. Světlo přicházející od Boha přece ne-

může být něčím dočasným, ba přímo chvilkovým. Vždyť by ho žádná tma nikdy neměla pohltnout. Mělo by být pevným a nezaměnitelným orientačním bodem v našem temném a zmatečném světě. Světlo, které je pro každého majákem – stačí jen zvednout oči a vidět, že i pro tebe svítí, i tobě ukazuje cestu v temných uličkách tvého života, i tobě osvětluje stinné kouty tvé duše.

Když se rozhlédneme po Janově evangeliu, zjišťujeme, že je to ve skutečnosti jinak. Ježíš je jistě tím jediným, kdo si zaslouží nést vznešené označení světlo. Jenže opětovně slyšíme, že je světlem, které přichází – a po nějakém čase svícení se jeho čas naplní a ono se vrací zpět k Bohu. Ten osvětlený úsek lidských dějin je vlastně zoufale kraťoučký – před tím i potom cesta lidstva tone ve tmě.

Teď už je jasné, proč je Ježíš tak naléhavý: nyní máte světlo mezi vámi, dostalo se vám té milosti a pocty. Tak dlouho neváhejte a připojte se k němu. Vejděte do světla, dokud víte, kam vůbec vejít a kudy jít. Nechte se osvitit, dokud máte příležitost. Betlémská hvězda je sice krásná, ale pomíjivá kometa, kterou máte šanci vidět jen jedinkrát – pak se opět ztratí v nedohledných hlubinách vesmíru a nikdy už ji nespátříte.

Ze sborových akcí

Út	20. 3.	14:30	setkání starších věkem
Út	20. 3.	19:00	ekumenická biblická hodina (Pavel Filipi)
Čt	22. 3.	19:30	setkání nejen střední generace - Martin Zikmund na téma prorok Jeremiáš
Ne	25. 3.	9:30	bohoslužby, Mikuláš Vymětal
Út	27. 3.	14:30	setkání starších věkem
So	31. 3.	17:30	MUSICA RUSTICA, koncert pro Jeden svět, o.p.s
Ne	1. 4.	9:30	Květná neděle, bohoslužby, Ester Čašková
Út	3. 4.	14:30	koncert (M.Galea - Malta, klavír)
Út	3. 4.	16:30	schůzka křesťanské služby
Čt	5. 4.	18:00	Zelený čtvrtek, čtení pašijí (Jana Šarounová)
Pá	6. 4.	9:30	Velký pátek, bohoslužby, VP, Ivo Mareš
Pá	6. 4.	18:00	Velký pátek, bohoslužby, VP, Ester Čašková
Ne	8. 4.	9:30	Velikonoční neděle, bohoslužby, VP, Ester Čašková, sbírka na Hlavní dar lásky
Po	9. 4.	9:00	bohoslužby, Ester Čašková (přímý přenos do rozhlasu), VP. Pozor, začátek již v 9.00
Út	10. 4.	14:30	setkání starších věkem
Út	10. 4.	19:00	schůzka hospodářské komise
Čt	12. 4.	19:00	schůze staršovstva
Ne	15. 4.	9:30	bohoslužby, Ester Čašková
Út	17. 4.	14:30	setkání starších věkem
Ne	22. 4.	9:30	bohoslužby, Ester Čašková, rodinná neděle s programem pro děti
Út	24. 4.	14:30	setkání starších věkem

Případné změny v programu po uzávěrce Hroznu lze najít na sborových webových stránkách <http://vinohrady.evangnet.cz>, které jsou pravidelně aktualizovány.

Hrozen vinohradského evangelického sboru vychází přibližně jednou za měsíc. Redakční uzávěrka je vždy 20. každého měsíce. Redakční kruh tvoří *Matěj Cháb, Jana Šarounová* a *Barbora Uličná*. Jazykové korektury: *Jana Šarounová*. Tiskovou verzi programem L^AT_EX 2_ε připravuje *Jan Mach*, internetovou *Jan Šaroun*. Adresa na internetu: <http://vinohrady.evangnet.cz/hrozen>. Příspěvky, reakce či dotazy posílejte na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha 2 – Vinohrady, tel. 224 253 550, e-mail: fsvinohrady@volny.cz) nebo přímo redaktorům. Určeno jen pro vnitřní potřeby vinohradského sboru. **Neprodejné.**

v ČR (kromě knihy stejnojmenného názvu obsahuje i krátký film a evangelické písně).

Knihy je možno si zapůjčit po do-

hodě se sborovou sestrou.

Jarmila Raisová

Program nedělní školy v březnu a dubnu 2012

4.3.	O velikosti nepatrného	Lk 13,18–30	(Čáša + Filip)
11.3.	O hostinách a hostině	Lk 14,7–20	(Zuzka + Helena)
18.3.	Podobenství o nalezených	Lk 15,1–32	(Blanka + Eva)
25.3.	Uzdravení 10 malomocných	Lk 17,11–19	(Jarmila + Zdena)
1.4.	Podobenství o farizeu a celníkovi	Lk 18,9–14	(Zuzka + Čáša)
8.4.	Odpověď řeckým poutníkům	Jan 12,20–36	(Filip + Helena)
Píseň: Svítá 171: Kříž			

Procházka s PIS pro děti od šesti let

24.3. sobota **POJĎTE, DĚTI, ZA HABSBUKY.**

Akce pro děti v rámci vycházek „Zábavný dějepis“. Evropa je rozdělena na dva tábory – katolický a protestantský a Habsburkové dosedají na český trůn. Umíme tato „suchá fakta“ dětem přiblížit? Tentokrát se děti dozvědí, co to je „vyznání víry“, co znamená „dryák“ nebo kdo vymyslel divadelní kulisy. Děti se opět mo-

hou těšit i na sladkou odměnu za vyluštění vědomostního kvizu. Začátek akce v 10:00 u Kohlovy kašny na II. hradním nádvoří Pražského hradu. **POZOR!** – omezený počet účastníků na 2 x 40 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek. Vhodná pro děti od šesti let (v doprovodu dospělé osoby). Cena 100/70 Kč. Mgr. Pavla Bartásková, Kateřina Koutná.

Pozvánka od sborové sestry

25. března po našich bohoslužbách bychom mohli společně navštívit výstavu o životě a díle Přemysla Piterra a o Milíčově domě v kostele Milíče z Kroměříže (přístupná v neděli od 9:30 do 12:30).

Téměř jarní procházka

18.3. Přes Letnou do Stromovky – sraz opět ve 14 hod na náměstí Míru

Bára Uličná

A až se pak svět opět zanoří do tmy, běda vám, kdo jste si nepospíšili a ke světlu jste nezamířili. V temnotě kolem dokola už ke světlu cestu nenajdete; když vám ono samo neposvítí, nikdo jiný vás k němu nepřivede. Nebudete vidět ani na krok, budete odsouzeni k tápání, zmatenému pobíhání sem a tam. Váš život ztratí pravý směr a k cíli nedojdete.

Musíme si tedy chtít nechtět přiznat, že teď žijeme v temnotách. To se neposlouchá moc hezky. Asi by bylo dobré tu tvrdou výpověď něčím zmírnit. Třeba bychom mohli doplnit: ano, svět chodí ve tmách, ale my, kdo jsme uvěřili v Ježíše, žijeme ve světle. Tak to hlásá křesťanský triumfalismus všech možných odrůd. Je to ovšem sebeklam. Evangelistu Janovi se občas vyčítá, že má trochu černobílé vidění světa, že rád dělí lidi na my a oni. V tomto případě tak tomu ovšem není. V této věci nás hází všechny do jednoho pytle, věřící s nevěřícími. Není to tak, že by Kristova církev žila v jakési světlině uprostřed temného lesa kolem. Žijeme ve světě a s ním sdílíme i jeho temnotu.

A možná i to je jeden z důvodů, proč je křesťanství dnes tak málo atraktivní. Možná jsme pro okolí málo rozzáření a zapálení. K čemu takové náboženství, které nemá ve všem jasno? K čemu náboženství, jehož stoupenci nemají jasno a pěkně uklizeno ani ve své duši? K čemu jsme, když občas ani neumíme zřetelně ur-

čit, co je světlo a co tma, čeho se držet a čemu se vyhnout? Proč bychom měli být vyhledávání, když neposkytujeme návod na okamžité řešení životních problémů, harmonii, povznesenost nad pozemské hemžení? Jak bychom mohli být lákaví, když neumíme rychle a bezbolestně přivést k Bohu?

Takové náboženství prostě nefunguje, nesplňuje požadavky, které by ze své podstaty splňovat mělo. A tak si raději zvolme nějaké jiné, vždyť stačí jen si zaplatit meditační kurs a jsme za pár hodin blažení, anebo nějakou věštkyňu, která nám za pár minut řekne, jak na tom jsme a budeme. Anebo raději dejme od náboženství ruce pryč – vždyť dobře a slušně se dá žít i bez náboženství, jen musí člověk chtít.

Při jednom televizním přenosu bohoslužeb, který se konal v mém minulém působišti, zazněla ve vyznání vin tato věta: Nejsme před tvou tváří o nic lepší než druzí lidé. Domníval jsem se tehdy, že je to zcela na místě: televiznímu divákovi, který náhodně přepnul na program s bohoslužbou, tím dáváme najevo, že se nad něj nenadřazujeme. Naopak ho ujistíme, že církev není nafoukaným spolkem dokonalých, ale právě společenstvím hříšníků – jako je i on. Budeme působit věrohodně a tak nějak vstřícně a přátelsky.

Po skončení bohoslužeb mi ovšem telefonoval jeden věřící divák a na in-

kriminovanou větu si stěžoval: takové sypání popele na hlavu prý jen nevěřící utvrdí v tom, že nemají mít s církví raději nic společného.

Dobře rozumím divákovým rozpakům. Skrývá se v nich totiž závažná otázka: čím se vlastně lišíme od nevěřících – kromě toho, že právě věříme v Boha? Bezhříšností jistě nevynikáme – jinak bychom asi neměli důvod každou neděli hříchy vyznávat. Jsme tedy alespoň hříšní o něco méně? Žádná statistika zločinnosti či dobročinnosti křesťanů neexistuje. Naše Diakonie sice funguje skvěle, ale i nekřesťané mají spoustu skvělých organizací na pomoc druhým. Mezi věřícími je nepochybně řada lidí s vysokým morálním kreditem – ale takoví jsou samozřejmě i jinde. Kultivuje víra člověka? Mnohé lidi jistě ano. Ale stejně tak si musíme nechat líbit už dost stereotypní a omšelý, ale přece ospravedlnitelný názor, že ve jménu víry bylo spácháno mnoho zla. Tak jak to tedy je? Jsme lepší? Jsme aspoň o něco světlejší?

Občas slýchávám vysvětlení, že sice jsme stejně hříšní jako ostatní, jenže o tom na rozdíl od nich dobře víme, před Bohem to vyznáváme, a proto se spoléháme ne na sebe, ale na jeho milosrdenství. To je nepochybně pravda a nechci to zlehčovat. Ale je to skutečně všechno, co činí křesťana křesťanem? Můžeme nabídnout jen toto? Nebo můžeme nabídnout i kus Božího království? Vždyť

ono přece roste a kvasí už teď a tady, i skrze pozemskou církev. Naše vyznání, že jsme stejní jako všichni ostatní, se snadno může stát vhodným alibi pro vlastní únavu, rezignaci, neochotu pracovat na sobě a svých vztazích.

Ano, nežijeme ve světelné kouli, ale v temnotě. Ostatně, každý z nás s tím faktem denně zápasí. Není nám vše jasné a ani sami nejsme moc jasní. Nemáme žádnou božskou jiskru ve vlastním nitru, žádnou neomylnou navigaci, kterou stačí následovat a pak už v našem životě půjde vše bez zakopnutí a selhání. Proto často bloudíme, tápeme a přispíváme k temnotě kolem nás.

Přece se ale v čemsi zásadním skutečně lišíme. Věříme, že konečné vítězství patří právě světlu a ne temnotám. Temnota tu nemá být navěky. Kristus jednou zazáří všem, celý svět pozná jeho slávu. A z této naděje je možné žít už teď.

Jako věřící tedy žijeme mezi dvěma světly: Jedno k nám doléhá z minulosti. Je to světlo velikonočního rána, které se skrze všechnu temnotu přece prodírá až k nám. Druhé světlo na nás dopadá z budoucnosti. Je to sláva Krista krále, který sestupuje na zem, ujímá se našeho bolavého světa a činí všechno nové.

Ovšem nezapomeňme: Jedno i druhé světlo přichází z velké dálky. Proto není přímé, všem dostupné, nedopadá na nás jako svit lampy na

běžkách?

Ze začátku jsem padal, nešlo mi to a někdy jsem si zakřičel, že mi to nejde. Pak jsem měl žízeň a pořád jsem si stěžoval a pořád jsem plužil z kopce.

Plužení z kopce je ale nutné, jinak by ses rozjel jako raketa. A co jsi udělal se svou žízňí?

Heleně jsem upil čaj a na Modrokamence jsem si dal horkou brusinku.

Jakuba se ptal Pavel Coufal

Vítek Brukner: Zdravím všechny čtenáře Hroznu. Ti, co tady nejsou, udělali velikou chybu, protože to je tu strašně hezké, fantastické. Pan Cejnar je hrozně milý a taky skvěle vaří a je tu taky David Krupička, který s Tondou Bruknerem natáčí filmy. Příroda

je celá bíle zasněžená a dneska nám dokonce i přšelo a z pokoje jsme viděli srnky a pak je tu ještě lyžování a sáňkování.

Jiří Svoboda se zamyslel, spolkl knedlík, podrbal se na hlavě a rozšafně promluvil: No tak já jsem jako chtěl říct, že jako existují hotely, do kterých jako jezdit nemusím, no. Ale Sola Fide mezi ně nepatří, jo, jsem jako hlavně chtěl zdůraznit. Že to tady vede ten Cejnar od pěti k deseti, tak je na co jako se dívat. Jenom s těma větrákama by tady mohl teda něco dělat. To je asi všechno.

Není-li uvedeno jinak, ptali se *Jakub Rais a Adelaida Wernischová*

Poznámka redakce: Na příští rok je pobyt rezervován v týdnu od 23.2.2013.

Novinky ve sborové knihovně

Sonja Bachlová – Příběhy nejen pro nemocné (s předmlouvou M. Svatošové)

75 krátkých příběhů, vycházející z rozhovorů autorky se starými a nemocnými lidmi, s nimiž se setkala jako ošetřovatelka. Jak se vypořádat s nemocí, jak nám může pomoci Bůh? To jsou některé otázky, na které se knížka pokouší odpovědět pohledem katolické víry, ale myslím, že má co říci i evangelíkům.

Daniel Henych – 3x13 věřících

osobností:

vědci – umělci – křesťanští filantropové (krátké medailonky známých i méně známých osobností, zvláště vhodné pro starší děti nebo mládež).

Horníčková K., Šroněk M.: Umění české reformace (1380 – 1620)

Tato nádherná kniha vyšla při příležitosti výstavy stejného názvu pořádané Národní galerií.

DVD – dědictví reformace

– po stopách památek reformace

Janské Lázně 2012

Blesková anketa

Osvětlený sněhový hrad

S diktafonem se mezi účastníky letošního pobytu vypravili dětští reportéři, aby se zeptali na dvě otázky:

Co se vám líbí v Janských Lázních? Jak se vám líbí v Sola Fide?

Dagmar Kyselová: Tady je krásně, já to tady mám moc ráda, jednak prostředí, ubytování, jídla až dost, nemůžu to sníst. Ale hlavně se mi líbí tady to krásné společenství, večery, povídání. Přírodu miluju, hory jsou překrásné, lidi jsou báječní, tak co by si člověk mohl víc přát

A přijde vám sympatický pan

Mirek Cejnar?

Toho já mám moc ráda, to je báječný člověk a ty jeho průpovědky ráno a modlitby, to mi bude doma moc chybět.

Pavel Coufal: Líbí se mi hory, lesy sněh, lyžování a pobyt na Sola fide.

Helena Wernischová: Mně se líbí, že přes ty hromady sněhu tady ještě nikdo z nás nezapadl a neskončil jako Hanč a Vrbata. Také se mi líbí, že jsem tady s lidmi, které mám ráda, a že kromě lyžování si můžeme povídat, smát se a užívat si chvíli, které jsou v Praze vzácné.

A co si myslíte o panu Mirkovi Cejnarovi?

Mám ho moc ráda a vždycky, když se chystáme do Janských Lázní, si říkáme, že bez Mirka Cejnara by tenhle dům nebyl domovem.

Zuzka Bruknerová: Líbí se mi, že Sola Fide má teď nová okna, dál že tu je vynikající Mirek Cejnar, který se vytrvale už tolik let stará o návštěvníky. S každým pohovoří, skoro všechny už po těch letech zná, tím pádem je tu nádherná atmosféra. Pak se mi líbí, že jsou tu děti, že se večer scházíme a že děti nejsou jen demo-liční četa, ale výborná skupinka, která umí poslouchat, kreslit, hrát si spolu.

Jakub Rais

Jak jsi prožíval včerejší den na

mířené do očí při výslechu. Dostihuje nás nenásilně a nenápadně. Může být zpochybňováno a popíráno.

A proto také mnozí hledají jinde jiná světla. Ba dokonce je dnes všelijakých zářivek a světýlek tolik, že z toho až oči přecházejí a hlava bolí. Nedivme se: člověk v temnotě trvale žít nedokáže, i když tvrdí opak, a tak si raději rozsvítí sám a po svém. Tiché světlo světa se proto dá snadno přehlédnout – nejen kvůli všudypřítomné temnotě, ale možná ještě více kvůli všudypřítomnému, vlezlému světelnému smogu.

Je to ovšem pořád dost těch, kdo ho nepřehlédli. Nedali se oklamat ani temnotou, která na všechny tíživě doléhá, ani umělým světlem, které se nás marně pokouší z té tísně dostat. Jsou to synové světla. Jsme tedy jakýmsi jeho odrazem, podobně jako Mojžíš na sobě nesl odraz Boží slávy, když se vracel od Hospodina.

Možná se ten náš odraz světla podobá spíš chabému poblíkávání. Ale přesto patříme světlu. Přidáváme se na stranu toho světla, které je teď ne-

nápadné a skoro skryté, ale jednou ozáří nebesa i zemi. Necháváme se jím inspirovat, probudit, nadchnout. To rozhodně není málo. Synové světla odmítají uznat, že temnota má nad světem poslední slovo. A stejně tak se odmítají klanět jiným světlům, byť jakkoli oslnivým.

Být syny a dcerami světla zároveň znamená dávat se do jeho služeb. Uprostřed temnot pomáhat druhým ke světlu. Být s těmi, kdo ve svých životech zabloudili nebo šlápli vedle. Ujímat se těch, kdo trpí pod nadvládou samozvaných slunců spravedlnosti. Dodávat naději tam, kde se jí pro samou temnotu nedostává.

Ježíš řekl: dokud máte světlo, neustávejte v cestě. My si musíme jeho výrok obměnit. Světlo totiž nemáme, nevlastníme, není pro nás k dispozici. Ale přece – coby synové a dcery světla – nemáme ustávat. Stejně jako Jan Křtitel nejsme tím světlem, ale máme o něm vydávat svědectví, zvat k němu a – s pomocí Boží – i sami občas někomu posvítit na cestu. Amen.

Nestačí jen uklidňovat

Rozhovor s Joelem Rumlem o službě ve vězení

Vedle kaplanů na plný úvazek působí ve věznicích v České republice řada dobrovolníků, duchovních i laiků. Jedním z nich je také Joel Ruml,

synodní senior ČCE a člen našeho sboru. Této činnosti se s větší či menší pravidelností věnuje již od roku 1999.

Fotografie z pořadu Novoroční sváteční slovo 2011 (zdroj web České televize, www.ceskatelevize.cz)

V současné době občas dochází do vazební věznice v Praze, ale pokud vím, působil jsi již ve více nápravných zařízeních. V čem taková práce spočívá?

Ve Velkém Meziříčí jsem chodil ještě v rámci svého farářského úvazku každý týden na hodinu do výchovného ústavu pro mládež, kde byly dívky. Po změně sboru v roce 1999 jsem pak navázal v Olomouci kontakt s vazební věznicí. Bohdan Pivoňka mi tehdy psal, že by bylo dobré rozšířit okruh dobrovolníků, takže jsem absolvoval pohovor a začal jsem tam cho-

dit asi 1–2x měsíčně na takové rozhovory. Bylo to na celé dopoledne, kaplan připravil seznamy lidí, kteří měli o rozhovor zájem, a ty pak postupně za mnou přiváděli. Když jsem přišel do Prahy, požádal jsem synodní radu o souhlas a ohlásil, že bych rád v této práci pokračoval. Poslali mě do vazební věznice Pankrác. Chodím tam od roku 2003, ale je to dost nepravdělné, teď jen v neděli odpoledne: za to odpoledne mám 3 skupiny vazebně stíhaných, pro které připravuji něco podobného jako je biblická hodina, je to v kapli, ale přímo o bohoslužbu nejde. Vždy mám připravený nějaký biblický výklad, zpíváme a hovoříme. Potom jdu do trestního oddělení a tam se koná něco podobného. Na individuální rozhovory ve všední dny už teď nenajdu čas.

Jak probíhají skupiny?

Moje zkušenost občasného příchodu je taková, že dostanu seznam lidí rozdělených do skupin například tak, aby se třeba spolu nesešli kumpáni a nedomlouvali se. Protože jde o vazební věznicí a lidé se tam střídají, málokdy se stane, že bychom se navzájem znali. Takže se nejdříve představíme, ptám se, zda jsou pokřtěni, jestli mají nějakou církevní minulost a co čekají od toho, že přišli. Po tomto úvodu mám připravený výklad na biblické téma (15–20 minut), třeba teď jsem měl Heslo roku, někdy volím perikopy té neděle, nedávno třeba svatbu v Káni. Na to přítomní potom

tém ti dává sílu, tak na to pamatuj a nemysli na to, k čemu tě sráží tvůj svět. Nestačí říct: luštěte křížovku, sudoku, koukejte na hvězdičky, které vás spojují s těmi, kteří se na ně dívají z jiné strany. To je sice hezké, ale na to já tam nejsem, to ať tam vypravuje někdo jiný.

Co tobě ta práce přináší?

Je to vyjítí z naší církevní problematiky do světa, který evangelík po-

zná velmi zřídkka, a to je někdy nutné. Potřeboval jsem to jak v Olomouci, tak tady. Je důležité někdy vyjít z církevních souvislostí, někdy ubíjejících, a dostat se k lidem, které nezájmají restituce, nejednota v církvi a další věci. Ty jsi farář, my jsme tady a to je náš svět pro tuto hodinu. Člověka to inspiruje a vlastně se pak raději vrací tam, odkud vyšel a kde je doma.

Ptala se Jana Šarounová

Modlitba

Z přímlyvných modliteb, které zazněly při bohoslužbách v našem sboru

Milý Pane Bože,
ty nás osvobozuješ od starostí o zítřek: prosíme otevřej naše uši, oči i srdce, abychom se nechali osvobodovat. Je tak snadné zůstat Martou, stále sloužící a mlčky i nahlas si stěžující, proč jen já, mé ruce, mé úsilí a kde jsou ostatní? No, tak aspoň já. Víím, co po mě Pán Bůh chce, vždyť už ho znám, už mě nemůže ničím překvapit... Pane, prosíme, překvapuj nás svou milostí. Způsob, aby se i tento dům naplnil vůní, jako se naplnil dům Lazara, když Marie v Betánii pomazala nohy tvému Synu a otřela je svými vlasy.

Pane, chybí nám velkodušnost Marie a často také radost z víry. Vzbuzuj ji v nás, nenech v nás zemřít hravost dětí, které stále dokážou žasnout a plýtvat vděčností.

Prosíme tě za nové nápady, jak ukázat druhým lidem chuť a vůni živé vody, kterou jsi ty. Prosíme tě, abychom v příštím týdnu nebyli ztraceni ve víru tohoto světa a nezůstali hluchí k tomu, co nám chceš říci.

Zvláště se přimlouváme za trpící bratry a sestry v arabských zemích. Pomož prosíme nalézt pokojné řešení jejich situace. Amen

středím, že jim to nejde.

Teď se stále mluví o tom, jak je u nás špatně, a člověk si vzpomene na dobu před dvaceti lety, kdy se říkalo, že až přijdou ti mladí, co nezažili socialismus, bude dobře. Dobře ale není a vidím v tom trochu paralelu s vyjitím z Egypta a vstupem do zaslíbené země. Ono nestačilo nechat generaci reptalů, infikovaných otroků, vymřít a čekat na novou vlnu, pořád platilo, že ta nová generace se musí k Bohu vracet a obracet, že automaticky nic neplatí. Ti trestaní nejsou zas tak úplně vrženi do neblahého odkazu svých předků – mají právo a možnosti se tomu postavit. Jsou tady komunity, které podávají ruku. Je pravda, že z bažiny se leze daleko pomaleji, ale tu možnost mají. Je to dar, mít dobré rodiče, ale i udržet se na té jimi nastavené a vyzkoušené cestě něco stojí. Je fakt, že pro lidi ve vězení nastoupit onu cestu je daleko složitější, je to popření toho, v čem vyrostli. Ale jsou případy lidí, kteří to dokázali, tedy možné to je. Jen chtít, věřit a využít i společenství, které se s pomocí nabízí.

Myslíš, že křesťanská zvěst je pro tyto lidi srozumitelná?

Ve chvíli, kdy mají čas a nemůžou na televizi ani do hospody, se soustředí natolik, aby rozuměli, a často kladou i nečekaně dobré otázky. Ale sami zároveň připouštějí, že nedovedou garantovat, že až vyjdou ven, dají tomu totéž. A to je celý pro-

blém. „Ano, my víme, že to člověka povznesou. Čteme bibli, modlíme se. Ale až vyjdeme ven, nedokážeme říci, jak to budeme dělat a jestli si na to vzpomeneme.“ Daleko pravděpodobnější je to, že se vrátí zpátky, opět se vynoří kamarádi a začnou s nápady, jak se třeba zbavit dluhů, jak si užít hned a teď apod. Postavit se pak proti tomu je těžké. Kdo chce tomu čelit, musí čelit ne tím, že farář něco vypravoval. Musí vědět, že farář svědčil o tom, že pokud člověk chce něčemu takovému čelit, posiluje ho Bůh a Kristus v Duchu svatém. To ten člověk musí sám uchopit, o tom musí vědět. Nebo se za tím pít, však už něco slyšel a my se jim nesnažíme říkat, že to všechno je jednoduché.

Takže tvoje práce je hlavně takové rozsévání.

Nedávám si veliké cíle. Přemýšlet o tom, zda to má smysl, je zbytečné. Jestli je to něčím zaujalo, je možné, že to ovoce ponese. Ale pokud tam chodili jen proto, že si zazpívají dojemnou písničku, posloužilo to pro tu chvíli a dál už asi moc ne.

Jistě v rozhovorech dojde i na to, jak čas ve vězení přežít. Co rádíš?

Nelze říkat něco obecně útěšného, to nestačí. Člověk musí základní věci svého vyznání říci: Pán Bůh je, Pán Bůh o tebe má zájem a jde mu o to, abys neudělal nějakou koninu, a v Kristu je vedle tebe a v Duchu sva-

reagují. Jsou to mezinárodně i nábožensky pestré skupiny, skoro v každé skupině je aspoň jeden cizinec. Přijdou lidé, kteří o víře nic netuší, přijdou pokřtění, kteří se ale na svobodě k církvi nijak nehlásili, a přijdou takoví, kteří řeknou, že čekají jen rozptýlení.

Nesmějí se jim spoluvězni, že jdou za duchovním?

Někdy ano, samozřejmě. Nakonec i dozorcí se na to někdy dívají s despektem – k čemu vám to je, to z vás lepší lidi neudělá. Jednou mě vedl dozorce na bránu a ptal se: A vy si myslíte, že oni věří? Bylo na něm vidět, jak si myslí, že žiju v iluzi. Odpověděl jsem, že si to vždycky nemyslím, ale od toho tu nejsem, abych je kádroval. Oni za mnou z nějakého důvodu přišli, ptají se a to je důležité.

Co obvykle od takových setkání očekávají?

Říkají, že očekávají jakési povznesení – „ať si říkáte, co chcete, trochu nás to vytrhuje z toho našeho přemýšlení, co s námi bude. Vy nám něco nesete a pro nás to znamená setkat se s něčím, co nás může potěšit, povzbudit, povznést nad to, čím se v myslí neustále zabýváme.“ To jsou naprosto otevřené rozhovory, tam se nedebatuje o tom, zda Bůh je nebo není, ale co pro mě v této chvíli má. Několikrát jsem zažil, že přišel člověk, který si silně uvědomoval míru své viny. Přišel s dotazem, zda pro něj ještě existuje

odpuštění, nebo už pro něho není nic, přeneseně: Bůh s ním skončil? Tam nejde o nějaké teoretizování v rovině, jaké jsou důkazy Boží existence, ale tam je člověk od toho, aby na sebe vzal riziko a řekl, že odpuštění pro něho existuje, i když se neuskutečňuje automaticky. Většinou nevím, za co tam ti stíhaní a trestaní jsou, a většinou mě to vůbec nezajímá, někdy se něco letmo dozvím nebo se zeptám. Ale dojde-li na takovou otázku, pak už se intenzívně hovoří o tom, jaká je cesta k odpuštění, které existuje i pro něho

Je nějaký rozdíl mezi lidmi, co jsou ve vazbě a ve výkonu trestu? Je ve vazbě člověk trochu citlivější vůči duchovním věcem, když se náhle ocitne v jiném světě a má strach, co s ním bude?

Je pravda, že na mladém člověku, který je ve vazbě poprvé, je vidět, jak je vyjukaný, jaký zářez v životě pro něj je zážitek toho, že takový svět vůbec existuje a že do něho spadl. Jde ale o malé procento lidí, kteří tam za farářem přijdou. Ve výkonu trestu už člověk potká lidi, kteří vědí, proč tak činí. To jsou lidé, kteří jsou bez výhrad přesvědčeni, že víra je bezvadná věc a že se jich týká, přijde jich sice třeba jen 10–15, ale mají zájem. Jenže jak žijí ve všední den, zda se pak takto věřící člověk dokáže uchránit nějakých negativních věcí, vězeňských figlů, to už nevím a o to se ne-

starám. Někdy jsem měl dojem, že ti ve výkonu trestu jsou v něčem vyrovnanější, protože již vědí, za kolik to mají, kdy bude polovina trestu, a tedy naděje na podmíněné propuštění, a ty bohoslužby jsou pro ně také určitým časovým předělem, nějakým způsobem to do toho stereotypu vnášá něco zajímavého.

Mám tu hezký citát – je to o Kierkegaardovi. On říká: „Když člověk žije ve stísněném prostoru, je nutno často větrat. A tak je také krajně důležité, aby člověk, který se neseťkává s mnoha myšlenkami a má jen málo podnětů, vdechoval, rozumí se duchovně, dobré, blahodárné, mírné, uklidňující myšlenky“ – a dál mluví přímo o příkladu vězení – „ve vězení je nejhorší to, že v jeho atmosféře není nic, co by bylo blahodárné, mírné, uklidňující“¹. . . Větrání duše je zabývat se takovými myšlenkami.

A tohle je myslím smysl duchoven- ské služby jak obecně, tak i ve vězení.

Takže to nevnímáš jako prvo- plánové zvěstování víry, nesení evangelia?

Co ale znamená nesení evange- lia? Člověk tam nemůže hrát diva- dlo. Skladba účastníků je daná, ně- kteří jsou až fundamentalisticky vě- řící, někteří to hrají, je to druh tako- vého vzájemného ohledávání: „Co ten nám tady bude vypravovat?“ Tam si člověk s dogmatikou nevystačí, tam je

zkrátka třeba sdělovat to, co je pro mě důležité tak, aby tomu rozuměli. A pro mě je důležité evangelium, že věřím v Krista, že od Krista něco při- jímám, a to teď mám dát dál. Uklid- ňující myšlenky si nedovedu předsta- vit bez Kristova působení. „Jo, jsi v krizi, to bude dobrý“ – uklidnilo tě to? Uklidnění je, že Kristus přichází sem za vámi, stejně jako provází mě venku, v tom mezi námi velký rozdíl není. Nedovedl bych se smířit s popi- sem své práce tak, že tam jdu uklid- ňovat. Jdu tam potěšovat, mohu to ale dělat jen proto, že Kristus potě- šil mě – jestli je toto evangelium, ne- vím. Ale myslím, že ano. Někdy už při loučení je vidět, zda si něco takového mocnějšího než zážitek z popovídání odnášejí.

Volíš při svých promluvách jiná slova, než kdybys měl biblickou ve sboru?

Myslím, že hodně. Přijdou různé typy lidí a ta společnost člověka pro- vokuje volit příklady, ilustrace, které se v církevním prostředí moc nehodí, zněly by trochu polopaticky. Tady je to ale nutné. Je to taková aktuali- zace podobenství, kdy člověk nahradí osoby a souvislosti něčím, co je pro ně známé. Je to jiné prostředí, a proto si to žádá něco jiného. Nemá smysl se přece tvářit, že tam sedí normální lidi – sedí tam vrahouni, podvod- níci, aspoň ze tří čtvrtin skuteční vi-

níci, mnozí tam jsou s pocitem křivdy, když je tam nastrčili kamarádi a ne- chali je v tom. Jsou tam ale i lidé, kteří se ke své vině hlásí, a to vše musí být nějak ve vzduchu, v rozhovoru a ve svědectví o Božím vztahu k celé souvislosti jejich žití.

Jak se vyrovnáváš s tím, že to je trochu jiný svět? Těm lidem ne- byla nastavena stejná cesta jako nám, kdo jsme měli rodiče, do- mov, lásku, vzdělání – je rodiče třeba týrali, učili je krást, lhát. Člověk si říká, že v našem po- dání jim to může znít nedůvě- ryhodně, jako od těch, kdo jsou „v bavlne“ a neznají skutečný život.

Jako s výtkou jsem se s tím ne- setkal, ani tak „vám se to povídá, když za chvíli jdete pryč“. Ten, kdo jde k duchovnímu, má většinou aspoň jasno v tom, že hřích je a on mu ně- jak posloužil. Jsou to lidi, kteří vědí, že něco se musí vyřešit, takže mi ni- kdy nedávali najevo, že já jsem za vo- dou. Snažím se ovšem i poukazovat na to, v čem jsem si podobní. „Vy jste v izolaci, ale venku je také nějaké ohrožení, člověk i tam musí hledat sílu pro život.“ A že bych já tam šel s po- citem, že jsem měl štěstí, to jsem ni- kdy neřešil. Člověk je vděčný za to, jakým způsobem vyrostl, že má tu nezaslouženou síť vztahů lásky a dů- věry, to je pravda. Ale nebral jsem to vůči nim jako štěstí. Je pravda, že je na lidech vidět, když věci nejsou tak,

jak mají být – člověka to zničí a on pak jde zvláštní cestou, kdy je hříčkou toho, co bylo nastaveno někým jiným. Ten někdo předtím asi nepřemýšlel, že jeho činy se promítnou do životů ge- nerací příštích. Málokdo myslí na to, že jeho průšvih, hřích se může promít- nout do tří až čtyř pokolení. Ovšem také jeho vyznání, prosba, pokání, ná- vrat k Bohu, život s Bohem může při- nést milosrdenství tisícům.

Přijde mi to ale svým způso- bem nespravedlivé, že od lidí, kteří mají podmínky k životu na- staveny takto složitě, se žádají stejné věci jako od těch, kterým je hej, kteří si k „pořádnému“ hříchu ani nepřičichnou. . .

Ale my si v tom přece nelebedíme sami pro sebe. Všichni žijeme mezi lidmi, všichni víme, co je hřích. Ko- likrát člověk mluví i mezi těmi ostat- ními o tom, jak to u nás ve společen- ství víry v Krista chodí a proč, a ko- likrát lidé řeknou, to je dobrý model, ale aby jej převzali? Moc často ne – spíše řeknou „dobrý, ale my si jedeme dál po svém“. To není nespravedlnost. Církev a křesťané o tom mluví, ne- chceme si to nechat pro sebe. Je pak na nich, zda z nás vytáhnou tolik, aby si podle stejné síly evangelia snažili svůj život uspořádat jinak.

Mám pocit, že pro ty lidi je to ale kolikrát možná až nedosažitelné – jim by se ten model líbil, ale jsou natolik poškození tím pro-

¹ Johannes Mølehave, Slova útěchy, Kalich 2011, s.58